

Justitiedepartementet
Regeringskansliet

Via e-post till
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Med kopia till
ju.L4@regeringskansliet.se

Yttrande över Skärpningar i lagen om särskild kontroll av vissa utlänningar och utlänningslagen (SOU 2025:114)

Ju2025/02614

Utifrån de intressen som Attunda tingsrätt ska bevaka anser tingsrätten att merparten av de förslag som förs fram i utredningen framstår som väl motiverade och avvägda. Det innebär bland annat att tingsrätten inte har något att invända mot förslagen om att det införs en särskild ärendekategori för polisiära utlänningsärenden.

Attunda tingsrätt ställer sig dock mycket tveksam till förslaget som avser tvångsmedelsanvändning i polisiära utlänningsärenden och avstyrker från förslaget i sin nuvarande form.

Attunda tingsrätt ansluter sig till utredningens bedömning att förslaget skulle medföra betydande principiella avsteg från hur straffprocessuella tvångsmedel används i övrigt. Tingsrätten har förståelse för att det finns ett behov av att övervaka personer som utvisas eller avvisas, om de har misstänkt samröre med kriminella nätverk. Tingsrätten ställer sig dock frågande till varför det behövs en särreglering när lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen) redan i dagsläget ger möjlighet till tvångsmedelsanvändning på det sätt som utredningen föreslår. Den föreslagna avgränsningen mot preventivlagen framstår också som oklar.

Om lagstiftaren bedömer att preventivlagen ger otillräckliga möjligheter till tvångsmedelsanvändning mot personer som deltar i eller har samröre med kriminella nätverk anser tingsrätten att justeringar bör göras i den nuvarande preventivlagen. Tingsrätten noterar även, i likhet med utredningen, att det är oklart om det behövs en särreglering för

tvångsmedelsanvändning på det sätt som föreslås med hänsyn till de förslag som bereds och som syftar till att kriminalisera deltagande i kriminella nätverk.

Attunda tingsrätt avstyrker även förslaget att polismyndigheten ska vara processförare i allmän domstol vid ansökan om tvångsmedel.

Straffprocessuella tvångsmedel i allmänhet och hemliga tvångsmedel i synnerhet utgör något av det mest integritetskänsliga och ingripande staten kan utsätta den enskilde för. Därför är det av synnerlig vikt att det allmänna i dessa fall företräds av en befattningshavare som är underställd objektivitetskrav och har kunskap och erfarenhet av processen i allmän domstol. Medarbetare på polismyndigheten har i allmänhet inte samma objektivitetskrav och processvana som en åklagare. Tingsrätten – som har stor vana av att hantera hemliga tvångsmedel – anser det vara en viktig rättssäkerhets- och kvalitetsgaranti att dessa ansökningar hanteras av åklagare.

Slutligen har utredningen identifierat att förslagen kommer att leda till något ökade kostnader för Sveriges domstolar samtidigt som utredningen bedömer att kostnaderna ryms inom domstolarnas befintliga anslag. Detta är numera närmast en standarformulering för de olika förslag som lägger en ökad börda på de allmänna domstolarna. Tveklöst kommer förslaget medföra ökade kostnader. Tillsammans med andra förslag där samma resonemang förs kommer det knappast att rymmas inom befintliga anslag.

Detta yttrande har beslutats av tingsrätten i sammansättning av lagmannen Anders Dereborg, chefsrådmannen Louise Conradi och tingsfiskalen Tom Perski, även föredragande.

Anders Dereborg

Tom Perski